

Na temelju članka 19. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine” broj 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18), članka 9. Pravilnika o izradi procjene rizika („Narodne novine“ broj 112/14) i članka 47. stavka 3. točke 31. Statuta Grada Vukovara („Službeni vjesnik“ Grada Vukovara broj 4/09, 7/11, 4/12, 7/13,7/15, 1/18 i 2/18) gradonačelnik Grada Vukovara 08. kolovoza 2019., donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom o zaštiti na radu (dalje u tekstu: Pravilnik), sukladno djelatnosti i broju službenika i namještenika, a na temelju Procjene rizika, Grad Vukovar utvrđuje organizaciju provođenja zaštite na radu, pravila zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti ovlaštenika Grada Vukovara i službenika i namještenika u dijelu, u kojem ta pitanja nisu uređena Zakonom o zaštiti na radu te propisima donesenim na temelju istog Zakona te Pravilnika o radu.

Zaštita na radu sastavni je dio organizacije i procesa rada u Gradu Vukovaru i ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu, primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu i naređenih mjera i uputa ovlaštenika poslodavca te se unapređuje zajedno s unapređenjem organizacije i procesa rada i primjenom novih tehnologija.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

1. *poslodavac* – Grad Vukovar
2. *radnik* – fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca
3. *ovlaštenik* – službenik ili namještenik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu
4. *povjerenik radnika zaštite na radu* – izabrani predstavnik službenika i namještenika za zastupanje njihovih interesa na području zaštite na radu.

Članak 3.

Zaštita na radu organizira se i provodi na svim lokacijama i mjestima rada poslodavca.

Ako poslodavac, istovremeno s drugim poslodavcima, koristi određeni prostor za obavljanje poslova ili druge namjene, međusobni odnosi, prava i obveze na području zaštite na radu uređuju se sporazumom ili ugovorom.

Sredstva za organiziranje i provođenje zaštite na radu osigurava poslodavac.

Članak 4.

Rad na svakom mjestu mora biti organiziran tako da svaki službenik i namještenik s potrebnom radnom sposobnošću uz prosječnu pažnju može raditi bez opasnosti za svoj život i zdravlje te život i

zdravlje ostalih sudionika u radnom procesu, kao i bez opasnosti za sredstva kojima posredno ili neposredno rukuje.

Članak 5.

Odredbe ovoga Pravilnika u cjelini se primjenjuju prema svim sudionicima radnog procesa u Gradu Vukovaru.

U smislu stavka 1. ovog članka sudionicima u radnom procesu smatraju se:

- službenici i namještenici zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme;
- osobe na plaćenju ili dobrovoljnoj praksi;
- osobe koje obavljaju poslove za Grad Vukovar prema ugovoru o djelu ili drugom ugovoru;
- druge osobe koje se po bilo kojoj pravnoj osnovi nalaze u prostorijama ili prostorima Grada Vukovara (korisnici usluga, poslovni suradnici i dr.).

II. ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ZAŠTITE NA RADU

Članak 6.

Organizaciju i provođenje mjera zaštite na radu osiguravaju i provode:

- poslodavac;
- ovlaštenici poslodavca za provođenje zaštite na radu;
- poslodavac koji sam obavlja poslove zaštite na radu;
- povjerenici radnika za zaštitu na radu;
- radnici.

Uprava Grada Vukovara ili po njoj ovlaštene osobe

Članak 7.

Poslodavac u provođenju zaštite na radu obavlja sljedeće poslove iz zaštite na radu:

1. donosi odluke kojima se utvrđuje organizacija i provođenje zaštite na radu u Gradu Vukovaru;
2. donosi opće i pojedinačne akte iz područja zaštite na radu;
3. donosi odluke o izradi procjene rizika, u skladu s podzakonskim aktima koji su donijeti na temelju Zakona o zaštiti na radu te prati način realizacije istih u pogledu plana mjera zaštite na radu i preporučenih rokova.

Ovlaštenici za zaštitu na radu

Članak 8.

Ovlaštenik je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu, u okviru njihovog djelokruga rada.

Članak 9.

Ovlaštenici su svi pročelnici upravnih tijela u okviru njihovog djelokruga rada.

Ovlaštenje za provođenje zaštite na radu Gradonačelnik u pisanom obliku prenosi na ovlaštenike.

Članak 10.

Poslodavac na ovlaštenike prenosi ovlasti, osobito za to da:

- 1) radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopusti rad bez nadzora osposobljenog službenika i namještenika;
- 2) radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopusti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada;
- 3) posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati;
- 4) isključi iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna, odnosno sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika;
- 5) u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osigura evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu te svakog slučaja neposrednog rizika za sigurnost i zdravlje te odbijanja rada u tom slučaju;
- 6) nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu;
- 7) radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno pravilima zaštite na radu;
- 8) osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu;
- 9) osigura da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada.

Poslodavac koji sam obavlja poslove zaštite na radu

Članak 11.

Poslodavac koji sam obavlja poslove zaštite na radu obavlja sljedeće poslove iz zaštite na radu:

1. pruža stručnu pomoć ovlaštenicima, radnicima i njihovim povjerenicima u provedbi i unapređivanju zaštite na radu;
2. obavlja unutarnji nadzor nad primjenom propisa iz zaštite na radu;
3. ukazuje Upravi poslodavca i ovlaštenicima u svim organizacijskim dijelovima na obvezu otklanjanja utvrđenih nedostataka vezanih za zaštitu na radu te predlaže mjere za poboljšanje stanja zaštite na radu;
4. prati i analizira podatke vezane za ozljede na radu i profesionalne bolesti radnika te izrađuje godišnje izvještaje za potrebe poslodavca;
5. sudjeluje u izradi procjene rizika za život i zdravlje radnika i osoba na radu u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, a s ciljem smanjenja ili sprječavanja rizika;
6. surađuje s inspekcijom rada i ovlaštenim ustanovama koje se bave zaštitom na radu;
7. surađuje sa specijalistom medicine rada;

8. organizira osposobljavanje radnika za rad na siguran na siguran način;
9. organizira osposobljavanje ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaže im u njihovom radu;
10. kontinuirano obavještava Upravu poslodavca, ovlaštenike te radnike o svim bitnim pitanjima iz područja zaštite na radu;
11. skrbi o primjeni odredaba zakona i drugih akata o poslovima s posebnim uvjetima rada, zaštiti posebno osjetljivih skupina radnika (trudnice, radnice koje su nedavno rodile i dr.), primjeni osobnih zaštitnih sredstava, radnim postupcima vezanim za rad s opasnim tvarima, ispitivanju radnog okoliša, ispitivanju radne opreme, evakuaciji i spašavanju, zabrani konzumacije alkohola i/ili drugih sredstava ovisnosti;
12. na temelju praćenja stanja zaštite na radu predlaže Upravi poslodavca i ovlaštenicima mjere za poboljšanje stanja zaštite na radu;
13. surađuje sa svim organizacijskim dijelovima poslodavca u provođenju mjera zaštite na radu u cilju sprečavanja nastanka ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom.

Povjerenik za zaštitu na radu

Članak 12.

U Gradu Vukovaru radnici između sebe mogu birati povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Članak 13.

Zadatak Povjerenika radnika za zaštitu na radu je da zastupa interese radnika na području zaštite na radu te da prati primjenu pravila, mjera i postupaka i aktivnosti zaštite na radu u radnoj sredini u kojoj je izabran.

Prava i ostale dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu utvrđeni su odredbama Zakona o zaštiti na radu.

Izbor i imenovanje povjerenika radnika za zaštitu na radu kao i broj istih obavlja se sukladno odredbama propisa iz područja zaštite na radu. Ukoliko je izabrano više povjerenika radnika za zaštitu na radu, isti između sebe biraju svog koordinatora.

Za povjerenika radnika za zaštitu na radu ne može biti izabran ovlaštenik poslodavca za zaštitu na radu.

Mandat povjerenika radnika za zaštitu na radu traje 4 (četiri) godine. Isti povjerenik može biti biran i ponovno nakon isteka mandata.

Članak 14.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima pravo:

- 1) podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu;
- 2) zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika;
- 3) podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu;
- 4) sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu;
- 5) biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu;
- 6) obaviti uvid i koristiti dokumentaciju iz zaštite na radu;

- 7) primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovom ovlašteniku;
- 8) izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno, zapažanjima radnika;
- 9) nazočiti inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor;
- 10) pozvati nadležnog inspektora kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu;
- 11) osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu;
- 12) stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad;
- 13) staviti prigovor na inspekcijski nalaz;
- 14) svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu;
- 15) obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

Radnik

Članak 15.

Radnik je obavezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom i pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu.

Smatra se da radnik radi dužnom pažnjom kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama ovlaštenika tako da:

- 1) prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti ovlaštenika
- 2) pravilno koristi sredstva rada
- 3) pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu
- 4) pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne obavlja preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada
- 5) odmah obavijesti ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu
- 6) posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca
- 7) prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada
- 8) surađuje s ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.

III. ODGOVORNOST ZA ŠTETU NA RADU I U VEZI S RADOM

Članak 16.

Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječe od rada i poslodavac za nju odgovara po načelu objektivne odgovornosti.

Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

IV. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način

Članak 17.

Na temelju procjene rizika, osposobljavanje radnika za rad na siguran način je obavezno i to:

- 1) prije početka rada;
- 2) kod promjena u radnom postupku;
- 3) kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene;
- 4) kod uvođenja nove tehnologije;
- 5) kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada;
- 6) kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Članak 18.

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način provodi se prema programu osposobljavanja koji se temelji na Procjeni rizika.

Osposobljavanja iz stavka 1. ovog članka organizira Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu, a provode ovlaštena trgovačka društva.

Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način, obavezno je osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Osposobljavanje radnika se sastoji od teoretskog i praktičnog dijela.

Radnik tijekom osposobljavanja za rad na siguran način, a prije praktičnog osposobljavanja, dobiva pisane upute za rad na siguran način za sve poslove koje će obavljati, kao i upute proizvođača opreme i opasnih kemikalija koje će koristiti tijekom svog rada.

Praktični dio osposobljavanja radnika za rad na siguran način, provodi se tek nakon što je radnik položio teoretsko osposobljavanje tj. nakon što je zadovoljio na provjeri teoretskog znanja iz zaštite na radu.

Praktično osposobljavanje radnika provodi ovlaštenik koji neposredno rukovodi radom osposobljavanog radnika, promatranjem i ocjenom radnih postupaka radnika na mjestu rada radnika.

Nakon što je radnik zadovoljio na teoretskom i praktičnom osposobljavanju, sastavlja se Zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način koji potpisuje radnik kojega se osposobljavalo, ovlaštenik i stručnjak zaštite na radu koji su provodili osposobljavanje radnika.

Radnik, za kojega je izdan Zapisnik o ocjeni osposobljenosti za rad na siguran način, smatra se osposobljenim za rad na siguran način za poslove koje obavlja u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu.

Originale Zapisnika o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način pohranjuje u svoju arhivu Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu.

Osposobljavanje ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu

Članak 19.

Ovlaštenici iz zaštite na radu i povjerenici radnika za zaštitu na radu osposobljavaju se prema programu osposobljavanja ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu, propisanog u Pravilniku o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita.

Originali Zapisnika o osposobljavanju ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu čuvaju se kod Poslodavca koji obavlja poslove zaštite na radu.

Ovlaštenik je obvezan svakih pet godina obnavljati osposobljavanje.

Obavješćavanje i savjetovanje

Članak 20.

Obavješćavanje iz područja zaštite na radu poslodavac provodi sukladno propisima iz područja zaštite na radu, a provedba istog se osigurava postavljanjem znakova sigurnosti i izradom pisanih uputa.

Poslodavac ili njegov ovlaštenik dužan je radnicima dati odgovarajuće obavijesti i pisane upute koje se odnose na provedbu radnog postupka te opasnosti i štetnosti za život i zdravlje radnika.

Upute za provedbu procesa rada i druge upute, te znakovi sigurnosti i općih opasnosti, moraju biti postavljeni na odgovarajućim mjestima rada, sredstvima rada, prostorima i pripadajućim instalacijama.

Vrste, raspored i postavljanje znakova sigurnosti i sigurnosnih uputa utvrđuje svaka organizacijska jedinica samostalno u suradnji sa Uredom za zaštitu okoliša i zaštitu na radu.

Ovlaštenici poslodavca i drugi rukovoditelji organizacijskih jedinica dužni su svakodnevno kontrolirati da li se upute, znakovi sigurnosti i općih opasnosti nalaze na predviđenim mjestima i prostorima organizacijskih jedinica kojima rukovode. Ako su upute ili znakovi uklonjeni, oštećeni i dr. moraju se poduzeti mjere da se ponovno postave na odgovarajuća mjesta.

Članak 21 .

Savjetovanje poslodavac provodi s povjerenikom radnika za zaštitu na radu na način i o sadržaju navedenom u Zakonu o zaštiti na radu.

Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 22 .

Poslovi s posebnim uvjetima rada u Gradu Vukovaru utvrđeni su u Procjeni rizika.

Na poslove s posebnim uvjetima rada radnik se može rasporediti tek nakon što je utvrđeno da ispunjava uvjete utvrđene posebnim pravilima zaštite na radu.

Prilikom zasnivanja radnog odnosa, a na osnovu uvjerenja o radnoj sposobnosti, izdane od specijaliste medicine rada, Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu utvrđuje ispunjava li radnik uvjete za raspoređivanje na poslove s posebnim uvjetima rada.

Radnike se u utvrđenim rokovima na provjeru zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti (prethodni i periodički pregledi) upućuje na medicinu rada ispunjavanjem propisanih uputnica u organizaciji Poslodavca koji obavlja poslove zaštite na radu te u suradnji sa ovlaštenikom na koje se ova obaveza odnosi.

Ovlaštenik koji rukovodi radnikom za kojega je potrebno utvrditi zdravstvenu sposobnost, obvezan je preuzeti uputnicu za tog radnika i pobrinuti se da isti na vrijeme obavi zdravstveni pregled kod nadležnog specijaliste medicine rada.

Pregled obavlja izabrani specijalist medicine rada te se po obavljenom pregledu izdaje liječnička svjedodžba koja se arhivira kod Poslodavca koji obavlja poslove zaštite na radu.

Uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti radnika nalaze se kod Poslodavca koji obavlja poslove zaštite na radu, a kopije kod ovlaštenika u organizacijskim jedinicama.

Članak 23.

Ukoliko specijalist medicine rada utvrdi za radnika, koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada, da u pogledu zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti ne udovoljava propisane uvjete, Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu dužan je o istom obavijestiti nadležnog ovlaštenika toga radnika.

Radnik za kojega je utvrđena nesposobnost iz stavka 1. ovog članka, ne smije biti raspoređen na poslove s posebnim uvjetima rada koji su mu u opisu radnog mjesta.

Radnik iz stavka 2. ovog članka može biti ponovno raspoređen na poslove s posebnim uvjetima rada tek nakon što specijalist medicine rada utvrdi, da u pogledu zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti, radnik udovoljava propisane uvjete.

Poslovi koji se obavljaju na računalu

Članak 24.

Radnici raspoređeni na radna mjesta s računalom upućuju se na pregled vida u stručnu službu medicine rada u skladu s propisima koji reguliraju sigurnost i zaštitu zdravlja radnika na radu.

Radnici raspoređeni na radna mjesta s računalom, a koji koriste korekcijska pomagala upućuju se na periodične preglede vida.

Posebno osjetljive skupine radnika

Članak 25.

Poslodavac skrbi o posebnoj zaštiti malodobnika, radnika ženskog spola i invalida u skladu sa Zakonom o radu i drugim propisima.

Malodobnici ne smiju raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada (a koji su utvrđeni procjenom rizika, osim maloljetnika koji je završio stručno srednjoškolsko obrazovanje za te poslove i koji ispunjava ostale propisane uvjete) te ne smiju raditi noću niti prekovremeno.

Žene ne smiju raditi teške fizičke poslove (ručni utovar/istovar), a za vrijeme trudnoće i dojenja djeteta ne smiju raditi u nepovoljnoj radnoj okolini.

Radnici smanjenih radnih sposobnosti čija je radna sposobnost smanjena zbog starosti, invaliditeta, ozljede, ozljede na radu, profesionalnih ili ostalih bolesti ne smiju raditi na poslovima na kojima postoji opasnost smanjenja njihove preostale radne sposobnosti

Osobna zaštitna sredstva/ oprema - Korištenje i udaljšavanje radnika

Članak 26.

Osobna zaštitna sredstva su sredstva koja radnik nosi, drži ili na bilo koji drugi način upotrebljava pri radu, tako da ga štite od jednog ili više rizika vezano za njegovu sigurnost i zdravlje.

U osobna zaštitna sredstva spada i svako pomagalo ili dodatak koji se upotrebljava za postizanje svrhe iz prethodnog stavka ovog članka.

Članak 27.

Postupak nabave osobnih zaštitnih sredstava provodi Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu u suradnji sa ovlaštenicima poslodavca.

Evidenciju zaduženja osobnih zaštitnih sredstava vodi Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu.

Zahtjev za dodatnom nabavu osobnih zaštitnih sredstava i opreme podnose ovlaštenici.

Članak 28.

Prilikom uporabe osobnih zaštitnih sredstava, radnik se mora pridržavati pravila zaštite na radu, uputa proizvođača te uputa ovlaštenika.

Članak 29.

Radnik je dužan osobna zaštitna sredstva čuvati, održavati i koristiti sukladno pravilima zaštite na radu te sukladno namjeni samih sredstava.

Radnik ne smije popravljati i/ili obavljati bilo kakve izmjene na osobnom zaštitnom sredstvu, odnosno opremi osim ako je za to stručno osposobljen i ovlašten od strane poslodavca.

Članak 30.

Ispravnost korištenja osobnih zaštitnih sredstava nadzire ovlaštenik poslodavca. Poslodavac će povući iz uporabe uništena, oštećena ili dotrajala osobna zaštitna sredstva.

Članak 31.

Popis poslova na kojima se moraju koristiti osobna zaštitna sredstva (norme koje moraju zadovoljavati ta sredstva) utvrđen je Procjenom rizika poslodavca.

Sredstva rada, radna oprema

Članak 32.

Pregled i ispitivanje radne opreme u zakonski utvrđenim rokovima, organizira ovlaštenik, u čijem djelokrugu rada se ista koriste, a uz suradnju s Poslodavcem koji obavlja poslove zaštite na radu.

Pregledi i ispitivanja radne opreme se vrše u sljedećim slučajevima:

- prije početka korištenja na novom mjestu rada, ako je radna oprema premještena s jednog mjesta na drugo, a radi čega je rastavljena i ponovno sastavljena;
- u slučaju iznimnih okolnosti koje ugrožavaju sigurnost djelovanja radne opreme (promjena načina rada, oštećenja radne opreme, nedostaci na radnoj opremi, ozljede radnika na radnoj opremi);
- na temelju rješenja inspektora rada;
- u rokovima koje je u uputama za uporabu i održavanje odredio proizvođač radne opreme ili u roku koji je utvrđen posebnim propisom ili periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine.

Ispitivanje sredstva rada se obavlja putem ovlaštene pravne osobe sukladno Pravilniku o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu.

O izvršenim ispitivanjima sastavlja se zapisnik i izdaju odgovarajuće isprave.

Izvornici zapisnika iz stavka 2. ovog članka, čuvaju se kod Poslodavca koji obavlja poslove zaštite na radu.

Članak 33.

Svakodnevnu ispravnost sredstva rada u smislu primjene pravila zaštite na radu kontroliraju sami radnici i ovlaštenici poslodavca.

Nadzorni uređaji

Članak 34.

Poslodavac može koristiti nadzorne uređaje sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu.

Tehnologija rada i radni postupci

Članak 35.

Poslodavac je dužan planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, uvažavajući pri tome najvišu moguću razinu zaštite od rizika na radu i u vezi s radom, a sve u skladu s pravilima zaštite na radu i drugim propisima.

Poslodavac je obvezan osigurati da samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.

Radni okoliš

Članak 36.

Poslodavac je dužan na propisani način osigurati ispitivanje radnog okoliša u sljedećim slučajevima ako:

- 1) radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka;
- 2) u radnom postupku nastaje prašina;
- 3) u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije;
- 4) pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije;
- 5) pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima;
- 6) su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere;
- 7) je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

Ispitivanja iz stavka 1. ovoga članka obavljaju se:

1. odmah nakon što su nastali uvjeti, odnosno promjene zbog kojih je ispitivanje obvezno na temelju rješenja inspektora rada ili
2. periodički u rokovima koji ne mogu biti duži od tri godine, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Popis prostorija u kojima se obavljaju ispitivanja utvrđuje se Procjenom opasnosti.

Članak 37.

Poslodavac koristi u procesu rada opasne radne tvari samo ukoliko željene radne rezultate ne može postići primjenom bezopasnih radnih tvari. Ukoliko nije moguća zamjena opasnih tvari bezopasnim ili manje opasnim radnim tvarima, poslodavac je dužan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka smanjuje opasnost od primjene takve opasne radne tvari.

Opasne radne tvari poslodavac je dužan koristiti u skladu s propisima i uputama proizvođača kao i prema pravilima zaštite utvrđenim Procjenom rizika.

Popis opasnih radnih tvari i pravila zaštite utvrđena su Procjenom rizika.

Članak 38.

Poslodavac je dužan osigurati da su opasne radne tvari tako pakirane i označene da prilikom njihove primjene ne postoji opasnost po sigurnost i zdravlje radnika.

Poslodavac je dužan osigurati da su za opasne radne tvari dani podaci u vezi s njihovim korištenjem i pravilima zaštite.

Kod skladištenja i transporta opasnih tvari poslodavac je dužan osigurati primjenu propisanih pravila zaštite s obzirom na svojstva tih tvari.

Članak 39.

Prilikom nabave opasnih kemikalija, sukladno zakonskim odredbama, od odabranog dobavljača obavezno se zahtijevaju podaci u pisanom obliku o svojstvima tvari, kao i upute za rad s tim tvarima, kako bi se u radu s istima primijenila odgovarajuća pravila zaštite na radu.

Članak 40.

Ovlaštenici poslodavca i Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu nadziru primjenu propisanih pravila zaštite pri korištenju opasnih radnih tvari u pojedinim dijelovima tehnološkog procesa i prostorima.

Članak 41.

Poslodavac je obvezan provoditi zaštitu na radu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima sukladno odredbama Zakona o zaštiti na radu i podzakonskim propisima koji reguliraju zaštitu na radu.

Prilikom nabave potrošnih materijala koji su u propisima kategorizirani kao biološki agensi od odabranog dobavljača obavezno se zahtijevaju podaci u pisanom obliku o svojstvima tvari kao i upute za rad s tim tvarima, a kako bi se u radu s istima primijenila odgovarajuća pravila zaštite na radu.

Stres na radu ili u vezi s radom

Članak 42.

Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Sigurnosni znakovi

Članak 43.

Poslodavac je dužan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu.

Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavještanje radnika, poslodavac je obvezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

Zaštita od požara, evakuacije i spašavanje

Članak 44.

U svim radnim prostorima i prostorijama poslodavca, uzimajući u obzir tehnološki proces rada, tvari koje se u radu koriste te uskladištene tvari, poslodavac je dužan poduzeti potrebne mjere radi prevencije i zaštite od požara, a ukoliko dođe do požara, poslodavac je dužan osigurati da se opasnost po sigurnost i zdravlje radnika smanji na najmanju moguću mjeru.

Članak 45.

Za slučaj iznenadnog događaja na radu koji može ugroziti sigurnost i zdravlje radnika (elementarne nepogode, požar, eksplozija, ispuštanje opasnih tvari u količinama iznad dopuštenih i dr.) na svim lokacijama poslovanja poslodavca organizira se evakuacija i spašavanje radnika.

U tu svrhu izrađuje se Plan evakuacije i spašavanja, osiguravaju se potrebna sredstva i oprema te se određuju i osposobljavaju osobe za provođenje evakuacije i spašavanja.

Na osnovi Plana evakuacije i spašavanja najmanje svake dvije godine provodi se praktična vježba u kojoj trebaju biti predviđeni mogući iznenadni događaji.

Grad Vukovar donosi Plan evakuacije i spašavanja te osigurava potrebna sredstva za realizaciju istog. Povremene praktične vježbe evakuacije i spašavanja kao i priprema osobe osposobljene za provođenje evakuacije i spašavanja, provodi se u suradnji sa Poslodavcem koji obavlja poslove zaštite na radu.

Pružanje prve pomoći

Članak 46.

Poslodavac je dužan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima za slučaj ozljede na radu ili iznenadne bolesti do njihovog upućivanja na liječenje u zdravstvenu ustanovu.

Obveza osiguravanja prve pomoći se jamči na način da se:

- osposobi dovoljan broj radnika za pružanje prve pomoći tako da na 50 radnika jedan;
- radnik bude osposobljen i određen za pružanje prve pomoći, te po jedan radnik na svakih daljnjih 50 radnika;
- osigura propisana oprema (sanitetski materijal za prvu pomoć, prema potrebi i ostala sredstva);
- osigura pravodobna prva pomoć uvažavajući radno vrijeme (rad u smjenama);
- ugovori medicinska pomoć u zdravstvenim ustanovama;
- osigura prijevoz ako u blizini nema zdravstvene ustanove za pružanje prve pomoći i medicinske pomoći.

Na mjestima rada treba redom istaknuti sljedeće:

- telefonski broj i adresu najbliže zdravstvene ustanove;

- ime i telefonski broj radnika osposobljenih za pružanje prve pomoći;
- kratku uputu najbližeg puta do ustanove za pružanje prve pomoći.

Članak 47.

U slučaju ozljede na radu radnik koji se zatekne na mjestu događaja dužan je o tome hitno izvijestiti radnika osposobljenog i zaduženog za pružanje prve pomoći, neposrednog rukovoditelja te osigurati pristup do ozlijeđenog radnika za neposredno pružanje prve pomoći, ako je za to osposobljen i time ne ugrožava vlastiti život.

Neposredni rukovoditelj, ovlaštenik je dužan bez odgode doći na mjesto događaja i poduzeti slijedeće mjere:

- ukloniti izvor opasnosti, a ako to nije moguće, evakuirati radnike iz prostora u kojem je nastala nezgoda;
- organizirati pružanje prve pomoći;
- prema potrebi, pozvati hitnu medicinsku pomoć i organizirati prijevoz ozlijeđenog radnika na liječenje u zdravstvenu ustanovu;
- o događaju, naravi ozljede i poduzetim mjerama odmah obavijestiti Ured zaštite okoliša i zaštitu na radu i višeg ovlaštenika, te zajedno s njima utvrditi uzrok ozljede ili oboljenja radnika i odmah poduzeti mjere za sprečavanje ponavljanja sličnih događaja.

Po nastanku ozljede potrebno je Poslodavcu koji obavlja poslove zaštite na radu dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- potpisane izjave radnika o nastanku ozljede na radu,
- prijavu o ozljedi na radu.

Zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti

Članak 48.

U svim zatvorenim prostorima Poslodavca zabranjena je uporaba duhanskih proizvoda.

Poslodavac iznimno, u skladu s Pravilnikom o zaštiti na radu za mjesta rada, može pisanim putem dozvoliti pušenje u posebnoj prostoriji, odnosno prostoru na kojima je obvezan postaviti znak dozvoljenog pušenja.

Članak 49.

Zabranjeno je pijenje alkohola i uzimanje drugih sredstava ovisnosti prije i tijekom rada kao i njihovo unošenje u radne prostorije i prostore.

Radnik koji se zatekne pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti biti će privremeno udaljen s radnog mjesta i upućen liječniku radi ocjene radne sposobnosti.

O privremenom udaljenju odlučuje neposredni rukovoditelj.

Pijenje alkohola i uzimanje drugih sredstava ovisnosti za vrijeme radnog vremena i na radnom mjestu smatra se nedoličnim ponašanjem koje nanosi štetu ugledu službe te predstavlja tešku povredu službene dužnosti.

Članak 50.

Provjeru prisutnosti alkohola i drugih sredstava ovisnosti u organizmu radnika obavlja vanjska tvrtka koja za to ima stručno osposobljenu osobu i koju ovlasti Poslodavac.

Članak 51.

O obavljenoj provjeri prisutnosti alkohola i drugih sredstava ovisnosti u organizmu radnika sastavlja se zapisnik.

U zapisniku se obavezno upisuju:

1. osobni podaci radnika;
2. podaci o radnom mjestu na koje je raspoređen radnik;
3. okolnosti koje su za posljedicu imale provjeru radnika;
4. datum, sat, mjesto i rezultat provjere;
5. izjava provjeravanog radnika;
6. izjava ostalih prisutnih radnika te neposrednog ovlaštenika.

Članak 52.

Odbijanje radnika da potpiše zapisnik ne utječe na valjanost zapisnika kao dokaznog materijala.

Radnik kojem je utvrđeno da je pod utjecajem alkohola te protiv kojeg je donijeta odluka o privremenom udaljenju sa mjesta rada, dužan je odmah napustiti prostorije i/ili bilo koje drugo mjesto gdje Poslodavac obavlja svoju djelatnost.

Radnik koji je zbog rada pod utjecajem alkohola privremeno udaljen sa mjesta rada, dužan je vratiti se na posao idućeg radnog dana.

Ako radnik odbije pristupiti provjeri, smatra se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti te će isti biti privremeno udaljen sa mjesta rada sukladno odredbama ovog članka .

Članak 53.

U slučaju osnovane sumnje da je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, neposredni ovlaštenik radnika dužan je organizirati utvrđivanje preliminarnom metodom, a u slučaju pozitivnog testa potrebno je udaljiti radnika sa mjesta rada i provesti potvrdnu metodu u ovlaštenoj ustanovi.

Članak 54.

Radnika se ne smije provjeravati da li je pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola, ako radnik ima potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te ukoliko isti uzima supstitucijsku

terapiju.

U slučaju iz stavka 1. ovog članka ovlaštenik može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova.

Ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti daje specijalist medicine rada.

Potvrdu da se radnik nalazi u programu liječenja odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti i da uzima supstitucijsku terapiju izdaje ustanova kod koje se provodi program.

Evidencije, isprave i obavijesti

Članak 55.

Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu u suradnji sa ovlaštenicima poslodavca (svaki u svom djelokrugu rada) obavezan je voditi evidencije, čuvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu sa zakonom i drugim propisima o zaštiti na radu.

Članak 56.

Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu obavezan je voditi evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Zdravstvena zaštita na radu

Članak 57.

Poslodavac je obavezan osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.

Članak 58.

Prethodni i periodični pregledi kao i pribavljanje uvjerenja da li osobe koje poslodavac namjerava zaposliti udovoljavaju posebnim uvjetima za rad odnosno zaposlenje, a sve sukladno pravilima zaštite na radu i provedbenim propisima kojima se utvrđuju posebni uvjeti za obavljanje određenih poslova, ne smiju biti na trošak radnika.

Članak 59.

Ocjenu radne sposobnosti te ispunjavanje uvjeta za rad utvrđuje specijalist medicine rada, na temelju uputnice poslodavca, uzimajući u obzir podatke o poslovima i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu sposobnosti radnika za obavljanje poslova iz procjene rizika, koji se odnosi na poslove koje obavlja radnik čiju je sposobnost potrebno ocijeniti.

Obveza prema tijelima nadzora

Članak 60.

Ovlaštenici su dužni u suradnji sa Poslodavcem koji obavlja poslove zaštite na radu odmah nakon nastanka štetnog događaja obavijestiti nadležno tijelo za poslove inspekcije rada o svakoj težoj i smrtnoj ozljedi radnika na radu.

V. OBVEZE I PRAVA RADNIKA

Članak 61.

Prava i obveze radnika utvrđene su Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o radu i ovim Pravilnikom.

Članak 62.

Svaki radnik Grada Vukovara u vezi zaštite na radu ima sljedeća prava:

1. da mu se prije početka rada u Gradu Vukovaru omogući upoznavanje s pravilima zaštite na radu;
2. da mu se na prikladan način učine dostupnim propisi iz zaštite na radu;
3. na prethodni posebni zdravstveni pregled ako se raspoređuje na poslove s posebnim uvjetima rada te na redovite preglede u utvrđenim rokovima;
4. na osposobljavanje za rad na siguran način prema utvrđenom programu;
5. na sredstva rada i osobna zaštitna sredstva koja su ispravna i izrađena u skladu s pravilima zaštite na radu;
6. biti obaviješten o opasnostima i štetnostima u vezi poslova koje obavlja na svojem radnom mjestu te o svim promjenama u radnom procesu koje utječu na njegovu sigurnost i zdravlje;
7. odbiti rad, ako mu neposredno prijete opasnost po život i zdravlje, zbog toga što nisu primijenjena propisana pravila zaštite na radu.

O odbijanju rada prema odredbama iz stavka 1. ovog članka, radnik je dužan odmah obavijestiti neposrednog rukovoditelja odnosno ovlaštenika poslodavca te svojeg povjerenika za zaštitu na radu.

Članak 63.

Svaki radnik Grada Vukovara u vezi zaštite na radu ima sljedeće obveze:

- pridržavati se odredbi zakona, propisa i pravila zaštite na radu;
- pristupiti osposobljavanju za rad na siguran način;
- dok se ne utvrdi da je osposobljen za rad na siguran način, u svemu postupati po uputama osobe pod čijim nadzorom obavlja poslove na koje je raspoređen;
- ići na periodične i redovite zdravstvene preglede, ako je raspoređen na poslove s posebnim uvjetima rada, kada je upućen;
- prije rasporeda i tijekom obavljanja poslova s posebnim uvjetima rada, radnik je dužan obavijestiti liječnika i poslodavca o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućuje ili ometa u izvršavanju povjerenih poslova ili ugrožava sigurnost i zdravlje drugih osoba;

- radne postupke izvoditi s dužnom pažnjom, sukladno pravilima zaštite na radu, uputama proizvođača sredstava rada, osobnih zaštitnih sredstava i radnih tvari te sukladno uputama i nalogima neposrednog ovlaštenika;
- tijekom izvođenja svoga radnog procesa obavezan je služiti se propisanim osobnim zaštitnim sredstvima;
- za vrijeme radnog vremena kao i neposredno prije početka radnih aktivnosti strogo se zabranjuje konzumacija sredstava ovisnosti te alkoholnih pića;
- prije početka rada pregledati mjesto rada i provjeriti ispravnost sredstava rada (alat, strojevi, uređaji i dr.) te o eventualno uočenim nedostacima odmah obavijestiti neposrednog rukovoditelja ili drugog ovlaštenika poslodavca;
- prije napuštanja mjesta rada ostaviti sredstva u takvom stanju da ne ugrožavaju druge radnike i sredstva rada;
- radnik je dužan primjenjivati i druga pravila zaštite na radu te surađivati s ovlaštenikom poslodavca i povjerenikom za zaštitu na radu u rješavanju svih pitanja zaštite na radu.

VI. NADZOR

Članak 64.

Unutarnji nadzor nad primjenom propisa zaštite na radu obavljaju ovlaštenici poslodavca i Poslodavac koji obavlja poslove zaštite na radu.

Upravni i inspekcijski nadzor nad provođenjem poslova zaštite na radu obavljaju nadležna tijela državne uprave temeljem Zakona o zaštiti na radu.

Članak 65.

Tijekom inspekcijskog nadzora koji se provodi u povodu nastale ozljede na radu, a koja se dogodila u prostorima i prostorijama poslodavca, obavezno je prisustvo ovlaštenika poslodavca. Tijekom inspekcijskog nadzora koji se provodi u povodu nastale ozljede na radu, obavezno je prisustvo Poslodavca koji obavlja poslove zaštite na radu i povjerenika radnika za zaštitu na radu.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 66.

Sastavni dio ovoga pravilnika čine sljedeći Prilozi:

1. Odluka o imenovanju ovlaštenika i prijenosu ovlasti na rukovoditelja kao ovlaštenika.
2. Odluka o imenovanju radnika određenog za pružanje prve pomoći.
3. Odluka o imenovanju odgovornih osoba za provođenje evakuacije i spašavanja.

Članak 67.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika, obavljaju se na način i prema postupku predviđenom za njegovo donošenje.

Članak 68.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na Internet stranici Grada Vukovara.

REPUBLIKA HRVATSKA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
GRAD VUKOVAR
GRADONAČELNIK
KLASA: 011-01/19-01/10
URBROJ: 2196/01-02-19-01

U Vukovaru, 08. kolovoza 2019.

GRADONAČELNIK

Ivan Penava, prof.

Penava

